

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zmaga nove politike

Državnozborske volitve dne 5. maja bodo ostale zlasti za nas Slovence zgodovinskega pomena. Ne zato, ker so prinesle ogromno večino oddanih glasov g. Bogoljubu Jevtiču, ki je slučajno tudi predsednik vlade in ki je bil nosilec po njem imenovane kandidatske liste — oboje bi bil lahko tudi kdo drugi — ampak zato, ker so prinesle zmago novi politiki, ki se vedno bolj uveljavlja tudi pri nas.

Nas nič ne preseneča, če je zmaga nove politike znova potrdila, da hočemo Slovenci, Hrvati in Srbi živeti v skupni državi. To za nas ni nobeno »vprašanje« več, ampak dejstvo, o katerem se nič več ne razpravlja. To dejstvo je priznal tudi vodja opozicije doktor Maček s tem, da so tudi on in njegovi pristaši podpisali pred volitvami z zakonom predpisano tozadevno izjavo.

Neizmerno nas pa veseli, da so zadnje volitve pokazale, da stare politične stranke stalno propadajo in se umikajo novi politiki posebno v Sloveniji, kjer sta si od nekdaj stala nasproti dva politična tabora, »liberalni« in »klerikalni«. Ta dva žalostna ostanka stare avstrijske dobe sta začela izginjati z našega političnega torišča: danes Slovencev v parlamentu ne bodo več zastopali »liberalci« in »klerikalci«, ampak novi močje, ki jih je rodila nova doba, oziroma taki, ki so spoznali, da zahtevajo nove razmere novo politiko in ki so se znali temu spoznanju tudi prilagoditi.

Prav namenoma danes ne pišemo o »sijajni« zmagi nove politike. Vemo namreč, da je vsak začetek težak. V zmagi nove politike namreč mi ne gledamo zmage kakšne politične osebnosti ali pa zmage te ali one skupine, ki je znala bodisi s poštenjem bodisi z demagogijo izkoristiti »konjunkturo«, ampak mi gledamo v tej zmagi prvo zmago novega pokreta, ki bo sčasoma vse ostanke stare politične dobe zrušil in postavil vse naše javno življenje na čisto novo podlago. Kakor vaka velika, tako napreduje tudi ideja nove politike počasi in polagoma. Le zasledujte zgodovino Kristusovega nauka: predno je končno zmagal in podrli staro pogansko miselnost, je minilo nekaj stoletij!

Tako gledamo mi v nedeljski zmagi šele prvo zmago novega pokreta, nove politike, katero so rodile nove razmere. Ta nova politika zahteva za nas Slovence in za celo državo, da vse, kar je starega in za današnje razmere neprikladnega in za življenje nesposobnega, vržemo za plot. Mi Slovenci s starim liberalstvom in klerikalstvom ne vemo več kaj začeti, ker današnja doba težkih gospodarskih in socialnih potresov kar kriči po novih smernicah, ki naj na novo uredijo vse naše razrvane socialne in gospo-

darske razmere. Danes, ko ves svet strada, ni časa za politično-idejna modrovanja, ampak je prišel čas resnega in stvarnega socialnega in gospodarskega dela, da bomo zopet mogli živeti človeka dostojno življenje. To hoče v prvi vrsti doseči nova politika. Kmet ne bo dosegel višjih cen za svoje pridelke, če bo klerikalec ali liberallec, ampak samo tedaj, če bo znal nastopati kot kmet in če se bo s složnim delom udeleževal pri preureditvi in obnovi vsega našega gospodarstva.

Nedeljske volitve so pokazale, da je pristašev stare politike pač še mnogo, pokazale pa so tudi, da je njihova moč in udarna sila že znatno opesala. Znak in dokaz moči namreč nikdar ni skrivanje in umikanje, ampak znak moči in samozvesti je krepko, aktivno sodelovanje. Kdor pa z bojišča zbeži, še predno se je boj pričel, ta ni borec in tudi ne more zmagati. Zgodovina pa gre vedno preko bojazljivcev in omahljivcev in tako bo tudi pri nas: kar se ne zna ali kar se noče prilagoditi novim razmeram, ki nujno zahtevajo novo politiko, bo propadlo, ker mora pro-

pasti. Kjer ni življenja, kjer ni gibanja, tam je smrt!

Nam pa, ki zastopamo novo politiko že nekaj let, so nedeljske volitve prinesle lepo zadoščenje; ne zato, ker smo bili mi prvi, ki smo imeli dovolj poguma povedati na ves glas že pred leti, da s staro politiko in s starimi političnimi metodami ne pridemo nikamor, ampak zato, ker vidimo, da je bila naša pot prava. Zato bomo svojo pot tudi brezobzirno nadaljevali po geslu: Krepko naprej!

Tako kličemo tudi vsem našim prijateljem in somišljenikom. Naj se ne plaše nobenega truda in nobenih žrtev. Naša pot do končne zmage še ni končana in mi vemo tudi, da ne pojde brez trenutnih udarcev; toda končna zmaga bo naša, ker nam jo bo prinesel čas sam.

Za nas kmete pa je nedeljska zmaga glasen opomin, da čim tesneje strnemo svoje vrste in da si čimprej izgradimo svojo kmetško organizacijo, da se bomo s složnim delom mogli čimbolj uveljaviti s svojimi zahtevami v novi politiki, ki mora biti — in tudi bo — v državi, kakor je naša, popolnoma kmetška!

Volitve. Po vsej državi je zmagala lista predsednika vlade B. Jevtiča

V nedeljo 5. maja so se vršile po vsej državi volitve za narodno skupščino. Od nikoder ni sporočenih nikakih neredov. Volilci so povsod prihajali na volišča mirno, oddali svoje glasove in mirno odhajali.

Za volitve leta 1931. je bilo vpisanih 3 milijone 483.345 volilcev. Za letošnje 5. majske volitve je pa vpisanih v vsej državi skupaj 3.829.274 volilcev.

V dravski banovini sami, ki voli 29 poslancev, je vpisanih 308.213 volilcev. Kakor znano, se dravska banovina deli v dvojice volilnih okrožij, in sicer v prvo, ki obsega področje nekdanje mariborske oblasti in voli 15 poslancev ter ima 171.299 volilnih upravičencev, in v drugo volilno okrožje, ki obsega področje nekdanje ljubljanske oblasti in voli 14 poslancev ter ima 136.914 volilcev.

Prvo okrožje obsega 14 okrajev, izmed katerih voli vsak okraj pa enega poslanca, razen mariborskega-levi breg, ki voli dva.

Drugo okrožje obsega 12 okrajev, izmed katerih volita po dva poslance ljubljanski-okoliški in Ljubljana-mesto, ostali po enega poslanca.

Volilni rezultati

Brežice, 5. maja. Volilnih upravičencev 9893. Udeležba 5372 (51,5%). Od teh za Jevtiča 2936 (doktor Veble 1522, Krulej 1414). Maček 1515, Ljotič 921, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Andrej Veble na listi predsednika vlade.

Celje, 5. maja. Volilnih upravičencev 17.797. Udeležba 7991 (44%). Od teh za Jevtičevo listo 5507, to teh za Prekorška 3322, za Stanteta 2185. Maček 2451, Ljotič 13, Maksimović 0. Izvoljen je Prekoršek Ivan na listi predsednika vlade.

Dol. Lendava, 5. maja. Volilnih upravičencev 10.498. Udeležba 5863 (56%). Od teh za Jevtiča 4527 (dr. Klar 3332, Hajdinjak 1195). Maček 1133, Ljotič 3, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Fr. Klar na listi predsednika vlade.

Gornji grad, 5. maja. Volilnih upravičencev 4988. Udeležba 2004 (40,18%). Od teh za Jevtiča 1694 (Goričar 897, Žehelj 797). Maček 310, Ljotič 0, Maksimović 0. Izvoljen je Matija Goričar na listi predsednika vlade.

Konjice, 5. maja. Volilnih upravičencev 5485. Udeležba 2825 (50%). Od teh za Jevtiča 2649 (Gajšek 2442, Seručar 207). Maček 165, Ljotič 11, Maksimović 0. Izvoljen je Gajšek Karel na listi predsednika vlade.

Lasko, 5. maja. Volilnih upravičencev 11.127. Udeležba 4099 (37%). Od teh za Jevtiča 3024 (Pleskovič Rudolf 1463, Roš 1333, Struc 228). Maček 981, Ljotič 94, Maksimović 0. Izvoljen je Pleskovič Rudolf na listi predsednika vlade.

Ljutomer, 5. maja. Volilnih upravičencev 10.448. Udeležba 4867 (45,7%). Od teh za Jevtiča 4436 (Lukačič Avgust 3322, Stante 2185). Maček 429, Ljotič 2, Maksimović 0. Izvoljen je Avgust Lukačič na listi predsednika vlade.

Maribor-levi breg, 5. maja. Volilnih upravičencev 24.777. Udeležba 15.791 (63,62%). Od teh za Jevtiča 15.397 (Janžekovič - dr. Jančič 11.598, Ogrinc-Fras 379). Maček 278, Ljotič 96, Maksimović 0. Izvoljena sta Janžekovič Ivan in dr. Jančič Ivan na listi predsednika vlade.

Maribor-desni breg, 5. maja. Volilnih upravičencev 13.883. Udeležba 6101 (44,54%). Od teh za Jevtiča 5963 (Gornjak 3210, Krejči 1827, Kirbiš 926). Maček 134, Ljotič 4, Maksimović 0. Izvoljen je Gornjak Vinko na listi predsednika vlade.

Murska Sobota, 5. maja. Volilnih upravičencev 16.070. Udeležba 9226 (60%). Od teh za Jevtiča 6327, Maček 2448 (Pavlič 1236, Talanji 765, Znidarič 443, Šarinič 4), Ljotič 3, Maksimović 0. Izvoljen je Benko Josip na listi predsednika vlade.

Prevalje, 5. maja. Volilnih upravičencev 8869. Udeležba 3230. Od teh za Jevtiča 2997 (Doberšek 1814, ing. Lenarčič 1183), Maček 231, Ljotič 2. Izvoljen je Doberšek Karel na listi predsednika vlade.

Ptuj, 5. maja. Volilnih upravičencev 19.473. Udeležba 8059 (41,40%). Od teh za Jevtiča 7239 (Brenčič 4849, Petovar 2390). Maček 734, Ljotič 84, Maksimović 2. Izvoljen je Miha Brenčič na listi predsednika vlade.

Slovenjgradec, 5. maja. Volilnih upravičencev 7760. Udeležba 3726 (47,50%). Od teh za Jevtiča 2896 (dr. Novačan 1648, dr. Vošnjak 315, Kopač 933). Maček 784, Ljotič 46, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Anton Novačan na listi predsednika vlade.

Šmarje, 5. maja. Volilnih upravičencev 11.677. Udeležba 5665. Od teh za Jevtiča 2683 (dr. Moser 1760, Zdolšek 468, Komar 455). Maček 2981, Ljotič 1, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Rudolf Dobovišek na Mačkovi listi.

Črnomelj, 5. maja. Volilnih upravičencev 4069. Udeležba 2952 (36,43%). Od teh za Jevtiča 1487. Maček 1465, Ljotič 1, Maksimović 1. Izvoljen je dr. Jure Kocic na listi predsednika vlade.

Kamnik, 5. maja. Volilnih upravičencev 10.593. Udeležba 5344 (50,44%). Od teh za Jevtiča 5126 (Kersnik Anton 2570, Cerer 2556). Maček 209, Ljotič 9, Maksimović 0. Izvoljen je Kersnik Anton na listi predsednika vlade.

Kočevje, 5. maja. Volilnih upravičencev 11.141. Udeležba 5248 (47,1%). Od teh za Jevtiča 4831 (dr. Lovrenčič 2153, Arko 2025, dr. Sajovic 653). Maček 414, Ljotič 1, Maksimović 1. Izvoljen je dr. Ivan Lovrenčič na listi predsednika vlade.

Kranj, 5. maja. Volilnih upravičencev 16.096. Udeležba 3722 (23,7%). Od teh za Jevtiča 3679 (dr. Šemrov 1269, Lončar 1207). Maček 27, Ljotič 16, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Šemrov Frane na listi predsednika vlade.

Krško, 5. maja. Volilnih upravičencev 14.474. Udeležba 6862 (47,44%). Od teh za Jevtiča 5201

(Horvatič 2475, ing. Zupančič 2726). Maček 1564, Ljotič 96, Maksimović 1. Izvoljen je ing. Fran Zupančič na listi predsednika vlade.

Litija, 5. maja. Volilnih upravičencev 10.790. Udeležba 4121 (39,64%). Od teh za Jevtiča 3387, Maček 196, Ljotič 597, Maksimović 1. Izvoljen je Milan Mravljec na listi predsednika vlade.

Logatec, 5. maja. Volilnih upravičencev 7706. Udeležba 3394 (43,62%). Za ministra dr. Draga Marušiča je bilo oddanih 3011 glasov. Maček 343, Ljotič 40, Maksimović 0. Izvoljen je minister dr. Marušič na listi predsednika vlade.

Ljubljana-okolica, 5. maja. Volilnih upravičencev 21.676. Udeležba 8757 (40,39%). Od teh za Jevtiča 8315. Maček 199, Ljotič 222, Maksimović 21. Izvoljena sta minister dr. Drago Marušič in m. ph. Hočevnar Stanko na listi predsednika vlade.

Novo mesto, 5. maja. Volilnih upravičencev 13.655. Udeležba 6972 (51,05%). Od teh za Jevtiča 4350 (dr. Režek 1900, Bule 1229, ing. Pavlin 473, Matko 449, Štrbenk 299). Maček 2541, Ljotič 31, Maksimović 0. Izvoljen je dr. Režek Josip na listi predsednika vlade.

Radovljica, 5. maja. Volilnih upravičencev 10.856. Udeležba 4.329 (39,87%). Od teh za Jevtiča 4193 (Mohorič 2891, Ažman 1302). Maček 9, Ljotič 127, Maksimović 0. Izvoljen je Ivan Mohorič na listi predsednika vlade.

Medika, 5. maja. Volilnih upravičencev 2681. Udeležba 1867 (69,9%). Od teh za Jevtiča 1338 (Makar Dako 607, Malešič 391, Bajuk 332). Maček 530, Ljotič 7, Maksimović 0. Izvoljen je Makar Dako na listi predsednika vlade.

Jzid volitev v državi

Volilni rezultati za celo državo še niso znani do vseh podrobnosti. Toda že iz doslej objavljenih številk sledi, da je zmaga lista B. Jevtiča z veliko večino.

Lista B. Jevtiča je dobila okoli 1.640.000 glasov, lista dr. Mačka okoli 900.000 glasov, lista g. Ljotiča 30.000 in lista g. Maksimovića ljudi okoli 30.000 glasov.

Ljubljana-mesto

Volilnih upravičencev 18.991, oddanih glasov 12.864, t. j. 67,7%. Od tega so dobili: Jevtičeva lista 12.439, Maček-Davidovičeva lista 193, Maksimovičeva lista 17, Ljotičeva lista 169 glasov. Izvoljena sta dr. Riko Fux in I. Mohorič.

V bodočem parlamentu bo imel torej gosp. Jevtič silno večino, da ga opozicija ne bo mogla prav nič ovirati pri njegovem delu. To dejstvo je za večino sicer prijetno, zato pa ji nalaga na drugi strani toliko večjo odgovornost in poslanci bodo morali dokazati s svojim delom, da razumejo duha novega časa.

Zato bodo morali poslanci posebno vestno proučevati državni proračun, ki je osnova vsega našega gospodarskega življenja.

Posebno skrb pa bo moral novi parlament pokazati za javna dela. Delo je kruh. Če pa zasebni kapital ne dela, ga mora znati država v to prisiliti s tem, da dela sama. Če so znale druge države najti pota, kako in kje dobiti za javna dela potrebni denar, bodo morali najti v ta namen potrebna sredstva in pota tudi novi poslanci.

Naloge torej, ki čakajo novi parlament, niso lahke in tudi ne samo te, kar smo jih v naglici našli. Novi poslanci bodo imeli težko delo, da odstranijo vse, kar so zagrešili stari politično-strankarski parlamenti, če bodo hoteli pokazati, da so oni pravi gospodarski parlament, kakor ga zahteva dandanes nova doba in nova politika.

Pogodba med Francijo in Rusijo podpisana

2. maja zvečer sta podpisala v Parizu pogodbo med Francijo in Rusijo francoski minister za zunanje zadeve Laval in ruski poslanik v Parizu Potemkin.

Ta pogodba, ki pomeni velik napredek za ohranitev miru, obsega sledeče določbe:

Čl. 1. določa, da se bosta Francija in Rusija v nevarnosti napada ali ogražanja medsebojno posvetovali o uporabi določbe čl. 10. statuta Društva narodov.

Čl. 2. določa za primer, če bi svet Društva narodov ne mogel priti do soglasnega sklepa, da se takoj uveljavi medsebojna takojšnja pomoč med Francijo in Rusijo.

Čl. 3. definira obveznosti za medsebojno podpiranje v primeru neizzvanega napada,

Čl. 4. definira obveznosti te pogodbe za obe državi pogodbenici, da nista v nobenem primeru omejeni v obveznostih, ki jih imata po statutih Društva narodov.

Čl. 5. določa dobo trajanja pogodbe.

Slovenski delavci za Abesinijo

Kakor poročajo iz Trsta, so začele italijanske oblasti v Julijski krajini nabirati slovenske delavce za Abesinijo. Te bi zaposlili tam zlasti pri gradnji cest. Najbolj iščejo ljudi med 18. in 40. letom. Na dan jim obetajo 25 lir nagrade; tistim pa, ki bi se branili iti v Abesinijo, prete, da ne bodo dobili dovoljenja za delo v Italiji. Kakor trdijo, se je odzvalo temu pozivu že večje število delavcev iz Ilirske Bistriče, Jelšan in Knežaka.

Nesreča francoskega ministrskega predsednika

Preteklo soboto se je odpeljal predsednik francoske vlade Flandin s svojo rodbino z avtomobilom v južno Francijo v svoj domači kraj Domchy (reci: Domši), kjer je tudi župan in kjer so imeli v nedeljo občinske volitve. Pri mestu Auxerre pa je trčil z avtomobilom nekega poslanca skupaj, in pri silnem sunku je odletel Flandin iz avtomobila tako nesrečno, da je obležal na licu mesta s težkimi poškodbami. Prepeljali so ga v najbližjo bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je njegovo stanje zelo resno.

Spomenik župniku Jakobu Aljažu

V nedeljo 12. maja bodo odkrili na Šmarni gori pri Ljubljani spomenik znanemu slovenskemu planinarju župniku Aljažu, in sicer ravno ob 90 letnici njegovega rojstva.

Pokojni župnik Jakob Aljaž si je pridobil za razvoj slovenskega planinarstva ogromne zasluge. O njegovem delovanju in o njegovi veliki ljubezni do naših planin ne priča samo njegov (>Aljažev<) stolp na Triglavu, ampak je tudi nešteto njegovih drugih del, s katerimi si je pridobil za slovensko planinarstvo, ki je danes za vse naše gospodarstvo zlasti v hribovitih krajih tako važno, ogromnih zaslug.

Naloge bodočega parlamenta

Nedeljske volitve so nam prinesle novo Narodno skupščino, ki je bila izvoljena z namenom in z nalogo, da preuredi, kolikor je to v danih razmerah mogoče, vse naše gospodarsko in socialno življenje tako, da bo vsak državljani imel delo in kruh, da se bo čutil varnega za svoj življenjski obstoj in da bo živel mirno v prepričanju, da ni in ne bo nikdar zapostavljen, ampak da bo vedno in povsod našel ne samo pravno pomoč, ampak tudi svojo socialno pravico.

V novem parlamentu torej ne bo možnosti vleči na dan starih politično-idejnih prepričkov, pač pa bo morala ostati država politično tako urejena kakor je, vsaj še za dogleden čas. Pač pa bo morala nova skupščina obračati vso svojo pozornost na državno upravo, od katere je v veliki meri odvisen naš gospodarski in socialni napredek.

Izboljšanje in pocenitev državne uprave se bosta dala doseči v veliki meri z uvedbo banovini-

skih samouprav. Tozadevni zakon je že v delu, kakor je to napovedal javno predsednik vlade g. Jevtič, stvar poslancev pa bo, da bodo znali najti pravo mejo med banovinami in državo zlasti v finančnem oziru, da ne bo uživala ena banovina samih dobrot, druga pa samih trdot in da ljudstvo ne bo dvakrat obremenjeno z dajatvami za državo in še za samoupravo.

V zvezi z upravno reformo bo treba reformirati tudi finančno upravo, zlasti pa davčno zakonodajo. Uveljaviti bo treba na celi črti načelo, da naj plačuje vsak po svoji moči, da ne bodo bogataši plačevali malo ali pa skoro nič, siromaki pa mnogo več kakor zmorej. Moderna država ni samo pravna ustanova, ampak je in mora biti socialna organizacija, v kateri mora najti svojo zaščito zlasti >mali človek<.

Preurediti bo treba tudi državno gospodarstvo tako, da bo država davčni denar izdajala samo za res potrebne in neodložljive stvari, ne pa za stvari, ki se dajo odgoditi za poznejši čas.

Ali je naše prirodno bogastvo res naše?

Svel sodi o Jugoslaviji, da je Jugoslavija prav bogata dežela, kjer je vsega ne samo dovolj, ampak še preveč. Žita imamo za izvoz, ravno tako tudi živine, lesa in sadja. Naša največja prirodna bogastva pa leže skrita pod zemljo, ki krije v sebi vse rude, od zlata do železa in premoga.

Na drugi strani pa čulimo vsi veliko pomanjkanje denarja. To je vendar nerazumljivo, bo rekel ta ali oni: Kako pa je mogoče, da ljudje v tako bogati deželi ne bi imeli denarja, ko vendar lahko toliko prodajo, od žita do rud?

Stvar je v tem, da našega največjega bogastva, to je naših rud, ne izkoriščamo mi, ampak večinoma tuje družbe, ki so si znale pridobiti še v dobi politično-strankarskih vlad potrebne koncesije za izkoriščanje naših rudnikov. Te družbe ogromno zaslužijo, a denar odvajajo domov, t. j. v tujino. Pri nas ostanejo le skromne delavske plače in pa nekaj malega davka; vse drugo gre drugam!

Koliko zaslužijo pri nas tuje družbe, nam kaže najbolje primer bakrenega rudnika v Boru. Ta rudnik izkorišča neka francoska družba, ki je bila ustanovljena l. 1904. Pri družbi sodeluje tudi nekaj Srbov, a ti so v veliki manjšini. V tem rudniku pridobivajo baker odlične kakovosti, v zadnjem času pa tudi zlato.

Kapital, s katerim je začela ta družba obratovati in ki ga mora tudi obrestovati, znaša 15 milijonov frankov, tako da znaša vrednost ene delnice 100 frankov. Za vsakih 100 frankov glavnice (vložene v obliko delnic) pa je dobil delničar l. 1934, po 130 odstotkov obresti! To se

pravi, da je dobil samo v 1 letu delničar povrnjeno vso glavnico, vse drugo pa, kar je prejel, je čisti dobiček! Tega se je pa v vseh letih nabralo že za silne milijone, ki pa ne ostajajo pri naši!

Ta primer nam jasno kaže, da bo treba čimprej vse rudniške koncesije pri nas temeljito revidirati! Naloga bodočega parlamenta bo tudi, da se loli tega težavnega vprašanja. Dokler pa ne bo lo vprašanje ugodno rešeno, bomo vedno živeli kot berači v bogati državi, drugi se bodo pa gostili in maslili z našim denarjem.

A še pred revizijo koncesij lahko država pritisne na tuje družbe s primernim obdačenjem. Kdor ima, naj plača — to pravilo mora obveljati za vsako ceno. In kdor »zasluži« na leto 1 milijon, prav lahko plača 90 odstotkov svojega dohodka kot davek, pa mu bo še vedno ostalo za avtomobil.

Krvavo potreben pa nam je tudi zakon o minimalnih delavskih plačah. Ta zakon bi lahko imel posebno ločko glede tujih družb. Kdor mnogo »zasluži«, naj tudi liste ljudi pošlene plača, ki mu njegovo bogastvo pomagajo ustvarjati!

Najboljše sredstvo proti tujim družbam v državi pa bi bilo, če bi rudnike poddržavili, seveda za primerno, ne preliano ceno. Gołovo je sicer, da bi se tuje vlade za svoje družbe zavzele, toda to nas ne sme motiti, kajti tudi prijateljstvo ne sme biti samo sredstvo za izkoriščanje domačinov, ki so vendar koncem koncev le gospodarji na svoji zemlji!

Bolezen stržena na vinski trti

Članek vinarskega društva za Dravsko bano-vino v Mariboru, objavljen v »Kmetiskem listu« od dne 1. maja t. l. o pojavu bolezni stržena vsebuje nekatera izvajanja, katera bi bilo treba v interesu stvari izpopolniti.

Pojavi obolenja trte, slični ali celo enaki bolezni stržena, so res že starejšega datuma, vendar se je šele lanske leto začelo z intenzivno preiskavo stržena vinske trte, kjer se je ugotovila parazitna glivica, povzročitelj bolezni. Slovenska strokovna literatura bolezni stržena do letošnjega leta še ni obravnavala, pa tudi tuji strokovnjaki do najnovejše dobe niso omenjali stržena trte kot sadež bolezni.

Ime Court noue ni enoten pojem; pod njim so se razumeli različni bolezenski pojavi trte, ki večkrat z boleznijo stržena niso imeli prav nobene zveze. Šele v zadnjem času skušata Viala in Marsais uvesti ta izraz samo za en sam bolezenski pojav. Ravno oznaka Court noue, — kar pomeni, da so medlenki na obolenem trsu skrajšani, — je prinesla mnogo nejasnosti v strokovno literaturo, saj navaja n. pr. Babo-Mach v »Handbuchu des Weinbaues« celo akarinozo pod tem imenom. Enako pri nemški »Reisigrankheit«, ki se krije z v Avstriji udomačenim izrazom »Krauterenz«, ni omenjen, vsaj do najnovejšega časa, stržen kot sadež bolezni.

Ker se torej belezen v strženu do najnovejše dobe izrečno ni konstatirala, se ta bolezen upravičeno lahko imenuje nova, še neznan bolezni.

Vprašanje, ali je glivica primarnega ali sekundarnega značaja, je gotovo važno. Jasno pa je, da morajo motnje v prehrani, neustrezajoče tlo, pomanjkanje afiniteta pa tudi degeneracija podlag in zlahtnih sort, imeti velik vpliv na razvoj same bolezni. Avstrijski znanstvenik in raziskovalec Zweigelt, na katerega se članek predvsem sklicuje, ni ostal le pri svojih izvajanjih iz oktobra 1934., temveč je v januarju letošnjega leta objavil v strokovnem mesečniku »Das Weinland« še drugi članek, kjer prihaja že do važnih za-

ključkov in predlogov, ki so tudi v naših razmerah upoštevanja vredni in jih deloma navaja tudi razglas banske uprave. V tem članku našteva v Avstriji okužene in okužbe sumljive okoliše, opozarja na nevarnost bolezni in svetuje potrebne obrambne ukrepe.

Javno opozorilo na bolezen stržena je bilo našim vinogradnikom potrebno. Le kdor nevarnost pozna, ta se na njo pripravi. Jo lahko uspešno pobija. Kakor bi bilo prikrivanje bolezni neumestno in za našega naprednega vinogradnika nedostojno, tako je tudi vsaka pretirana bojazen glede nevarnosti bolezni odveč. Vinogradniki so se uspešno borili proti trtni uši, peronospori in drugim škodljivcem ter boleznim vinske trte. Obranili se bodo tudi bolezni stržena, kateri se lahko izognejo predvsem s primerno izbero zdravega odpornega, za njihove razmere priporočljivega trsnega materiala, na primernih podlagah.

Dolžnost javne uprave pa je, da pri prodaji strogo kontrolira cepljenke, kar je predvideno že v zakonu in pravilniku o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva.

Tako se bo širjenje bolezni gotovo preprečilo. Vinogradniki naj letos opazujejo razvoj svojega trsa in zahtevajo po potrebi pojasnila od banovinske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru, ki jih bodo dobivali brezplačno. Na ta način naj se tekom leta dožene pravi značaj in obseg bolezni, da bo v korist našega vinogradništva dosežen pravi namen vseh dosedanjih opozoril in pojasnil.

Ing. Sergij Gorup.

Podzemna železnica v Moskvi

Te dni so v Moskvi dovršili prvi del velike podzemne železnice.

Sedaj dovršeni del železnice je dolg 11 in pol kilometra in teče pod najbolj prometnimi ulicami Moskve. Delo je izvršeno tako solidno,

da prištevajo to železnico med najboljše te vrste na svetu.

Stroški so znašali 670 milijonov rubljev. Pri delu je bilo zaposlenih 70.000 delavcev, med temi 4800 inženjerjev in tehnikov. Iz tal so dvignili 2.400.000 kubičnih metrov zemlje. Država je prispevala za zgradbo 30.500 vagonov lesa, 80.000 vagonov kamena, 18.000 vagonov cementa in 5300 vagonov raznih strojev.

Nadaljnji načrt predvideva zgradbo še 11 in pol kilometrov podzemne železnice do konca leta 1937., l. 1939. pa bo imela Moskva že 33 kilometrov tega prometnega sredstva pod zemljo.

Velike svečanosti

ob 25letnici vladanja kralja Jurija

Te dni mineva 25 let, odkar je zasedel angleški kralj Jurij V. angleški prestol (6. maja leta 1910.). To obletnico bodo proslavili v vsem angleškem imperiju na najbolj svečan način, posebno slovesno pa bo proslavljala to obletnico London. Slavnosti v Londonu bodo trajale cel mesec.

Slavnosti so se pričele v ponedeljek z veličastnim sprevedom, ko se je peljal kraljevski par k svečani zahvalni službi božji. Povsod ob cestah, kjer se je premikal glavni spreved, so bile postavljene tribune, kjer so se ljudje za prostore kar trgali in plačevali zanje bajne cene. Tekom tedna pa bo kraljevski par obiskal vse dele Londona, ki je za to priliko svečano okrašen.

Dorok gostov iz vsega sveta, zlasti iz Anglije in njenih kolonij, je ogromen. Računajo, da bo prišlo te dni v London nad 1 milijon ljudi in ta seveda le premožnih, kar je za London ogromnega gospodarskega pomena. Največjo pozornost londonskega občinstva pa vzbujajo indijski maharadže, ki so dopotovali v London vsak s svojim spremstvom z vsem svojim sijajem.

Slovesnosti se udeležujejo vse države po svojih uradnih zastopnikih.

V ponedeljek je angleški kralj govoril po radiu, tako da so njegov govor lahko slišali tudi v najbolj oddaljenih angleških kolonijah.

Doslej so objavili o življenju in delovanju sedanjega angleškega kralja že 10 knjig, časopisnih člankov pa je izšlo že nebroj o njem in o slovesnostih, ki jih bodo prirejali ves ta mesec.

Kmetje v drugih državah

odločajo v svojih stanovskih vprašanjih vse sami, pri nas pa samo v malenkostih. Zato nam je življenska potrebna stanovska organizacija.

Kmetška mladina

Dopis

(Moji vtisi iz III. dekliškega prosvetno-organizatoričnega tečaja Zveze kmetških fantov in deklet, ki se je vršil v Ljubljani od 29. marca do 6. aprila t. l.)

Prav vesela sem bila, ko sem prejela novico in zvedela, da sem sprejeta v dekliški tečaj. Vedela sem, da mi bo ta zelo koristil, zlasti še zato, ker je naše društvo mlado in je treba že v začetku agilne roke, ki bi ga vodila do čim večjega uspeha. V tem tečaju sem se naučila vsega, kar mora znati dekle, ki želi biti dobra gospodinja, mati, žena v političnem pogledu in dobra članica Društva kmetških fantov in deklet. Spoznala sem dekleta iz vseh krajev Dravske banovine, spoznala njihove šege in običaje. Prav radi smo tolmačile ena drugi, kako žive ljudje v enem in drugem kraju, kako delujejo v gospodarskem in društvenem pogledu. Želno sem čakala, da smo prišle v predavalnico, kjer sem slišala toliko dobrih in koristnih predavanj, od katerih so mi najbolj ugajala predavanja o gospodinjstvu, o kmetških organizacijah in prireditvah, pa tudi ostala predavanja sem si dobro zapomnila.

Za vse koristne nauke in trud, ki so ga imeli z nami, pa moramo biti hvaležne vsem predavateljem in funkcionarjem Zveze, predvsem pa predsedniku tov. Kronovški, ki nam je dajal lepe smernice za povzdig našega društva in vasi. — Apolonija Kolar, Rosalnice pri Metliki.

Hum pri Ormožu

Minila je mrzla zima in z njo so izginili tudi časi za igre in druge zabavne zimske prireditve. Prišel pa je čas ko nas bodo zapustili naši tovariši, ki odhajajo, da zamenjajo svoje suknje ter dobe namesto molike in pluga v roke puško. Naši tovariši, ki so sami zavedni fantje, se pa ne bodo ustrašili tega, ker jih bo vezala na domačo grudo ljubezen do nje. Mislim, da ne bodo naredili tako kot delajo nekateri, ki jih danes vleče samo mesto. Taki ljudje morajo biti na vsaki zabavi, vsak večer v gostilni, da zapravijo tam svoje zaslužene dinarje. Na prihodnost ne pomislijo. To je žalostno za današnje čase in žalostno šele bo, ko ti zapravljivci pridejo ob zaslužek in se poslarajo. Cesta bo še bolj polna postopačev in delomrznežev kot je. Zato vi kmetški fantje in dekleta v naših organizacijah varčujte, mislite na prihodnost z ene in druge strani, ker privadili na slabo se da hitro, a odvaditi se je težko. Mislim, da nisem napačnega mnenja in ker sem spoznal to za potrebno, sem napisal teh par vrstic.

Društvo je uprizorilo v nedeljo precej dobro obiskano igro »Domen«. Igralci so vloge dobro izpeljali, za kar zaslužijo igralci posebno pohvalo. Na igri je igrala tudi tamburaška godba društva, kateri se je občinstvo čudilo, da v tako kratkem času igrajo tako dobro. To pa je zasloga njih vztrajnega kapelnika.

Tudi ženski odsek je pridno na delu, zavzel se je za delo krojev, katere hočejo izvršiti v najkrajšem času. Sklenile so tudi gojiti cvetlice. Dekleta, ne samo humska in okoliška, temveč vsa gojite rože, ker že v njih se spozna, kakšno je dekle. Ravnajte le dobro, ker samo tako si bomo vzgojili zdravo, pridno in izgledno kmetško mladino.

Tajnik.

Gotna vas pri Novem mestu

Društvo kmetških fantov in deklet v Gotni vasi je imelo dne 10. marca t. l. svoj III. redni občni zbor v lokalnih g. Matka. Iz poročil funkcionarjev smo posneli, da društvo prav pridno deluje. Samo v zadnjih dveh letih je pridobilo toliko, da velja sedanja društvena imovina preko 6000 dinarjev. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši: predsednik Stanko Kobler; podpredsednik Jože Mihelčič; tajnica Brule Ivanka; blagajnik Stanko Mrvar; odborniki: Franc Brule, Alojzij Bele, Martin Cesar, Jože Vesel in Marija Sekula; revizorja: Francka Staniša in Jože Kakčič; gospodar: Stanko Kobler, njegov namestnik Jože Zupančič; knjižničarka: Mici Mrvar. Ustanovili smo tudi pevski odsek, kateremu načeluje tov. Franc Brule. Za »ženski odsek« pa načelnica Ivanka Brule. — Na velikonočni ponedeljek je priredilo društvo lep izlet na Ljuben, kjer se je članstvo prijetno zabavalo in veselilo. Na občnem zboru smo sklenili tudi to, da priredimo tekom meseca junija veliko tekmo koscev, na kar že sedaj opozarjamo vsa društva v novomeškem okraju.

Hlebče

Dne 12. maja t. l. bo imelo naše Društvo kmetških fantov in deklet II. redni občni zbor. Vršil se bo ob 2. uri popoldne pri tov. Zabukoveu Francetu na Jakopičevem, kjer bo dosežanji društveni odbor podal poročilo o svojem prvem letnem delovanju.

Šmartno pri Litiji

Naše Društvo kmetških fantov in deklet bo imelo svoj III. redni letni občni zbor v nedeljo, dne 12. maja ob 3. uri popoldne pri tov. Hostniku. Prijatelji kmetško-mladinske organizacije vljudno vabljeni!

Gorenje polje

Na občnem zboru, ki se je vršil dne 27. aprila t. l., smo izvolili sledeči odbor: tov. Lado Kline, predsednik, tov. Pavla Dular, podpredsednik, tov. Franc Urbančič, tajnik, tov. Ivan Lavrič, blagajnik. — Občni zbor je potekel v najlepšem redu in soglasnosti. Novemu odboru, ki kaže vso voljo za resno delo, želimo mnogo uspehov!

Zaplana

Dne 22. aprila je priredilo naše društvo žaloigro v 5 dejanjih: »Lovski tat«. Igra je dobro uspela, igrali so odlično. Dne 30. aprila smo imeli redni občni zbor. Člani so soglasno potrdili stari odbor, ki sestoji: Stane Troha, predsednik, Franc Modrijan, podpredsednik, Viljem Nanut, tajnik. Fantje in dekleta po tej poti složno naprej!

Mirna peč

Naše Društvo kmetških fantov in deklet prav lepo napreduje. V nedeljo, dne 7. aprila smo imeli v šoli redni članski sestanek, na katerem smo razpravljali o nadaljnjem društvenem delovanju. Od 11. marca prirejamo praktični gospodinjstvi tečaj za naša dekleta, katerega vodi tov. Pavla Remičeva, učiteljica. Vrši se dvakrat tedensko, in sicer v ponedeljkah in četrkih. Udeležuje se ga 25 deklet. Pričakujemo, da se bo tečaj končal brezhibno, kakor tudi da bodo tovarišice mnogo doprinesle k utrditvi našega delovanja.

Ustanovili bomo kolesarski odsek, na leto je pa nameravamo prirediti tekmo koscev, da se pokažemo javnosti in da javno izpovemo svoje kmetško prepričanje.

Orla vas

Na 9. rednem občnem zboru našega društva, ki se je vršil dne 14. aprila t. l., smo izvolili sledeči odbor: tov. Jože Povše, predsednik,

tov. Ivan Cizej podpredsednik, tov. Amalija Kronovšek, tajnica, tov. Jože Povše, blagajnik, in ostali odborniki. Pozdravljamo novo izvoljeni odbor in mu želimo mnogo uspeha!

Beričevo

Tekma koscev našega Društva kmetških fantov in deklet se bo vršila v nedeljo 2. junija. Kar naj sosedna tov. društva blagovolijo vzeti na znanje. Dne 12. maja priredimo izlet v Kamniško Bistrico.

Medvode

Tukajšnje društvo kmetških fantov in deklet proslavi 10 letnico svojega obstoja s tem, da 30. t. m. priredi veliko tekmo koscev združeno z drugimi zanimivimi tekmami in razvitjem lastnega prapora. Zato že danes opozarjamo vsa sosedna društva in druge organizacije, da na ta dan ne določajo svojih prireditev in se udeležijo naše proslave.

Novice

★

Hlodi so ga stlačili. 27 letni posestnikov sin Alojzij Jamnik je vozil pretekli petek težko naložen voz hlovodov preko Turjaka. Konja pa sta se nenadoma splašila, hlodi so se prevrnili na Jamnika in mu stisnili prsni koš in glavo. Prepeljati so ga hoteli v bolnišnico, a še predno je prišla pomoč, je izdihnil.

Pod voz ljubljanske cestne železnice je padel v soboto 60 letni berač France Činžar iz Cerkelj na Gorenjskem. Njegovo stanje je zelo resno.

Z motorja je padel 32 letni banovinski cestni nadzornik Viktor Demšar iz Lancovega in si zlomil levo nogo.

Požar. V Cirkovcih na Dravskem polju je te dni pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Matevžu Napastu. Škoda znaša okoli 30.000 Din.

Nov most čez Krko bodo začeli v kratkem graditi pri Toplicah. Most bo lesen in bo vezal Toplice z Gorenjim poljem. Istotam grade tudi novo cesto, ki bo 8 metrov široka.

Vlomi na deželi se množe. V Dobju pri Planini nad Sevnico se je pojavil te dni neki mlajši človek, ki je hodil razgledovat cel dan hiše. Naslednjega dne pa se je spet pojavil skupaj z drugimi neznancem in skoro gotovo sta ta dva človeka ponoči vtrgala v trgovino Marije Ocvirkove in napravila trgovki za 4000 Din škode. — V Lopotniku pri Velenju pa so neznani zlikovci vdrli ponoči v hišo Alojzija Jovana in odnesli denarja in blaga za 2500 Din. — Vlomilec se pojavljajo tudi v okolici Celja. Orožniki jih še niso izsledili, kaže pa, da so se umaknili na Dolenjsko.

Živalske kužne bolezni v Dravski banovini. Po stanju z dne 25. aprila je bila svinjska kuga v 26 dvorcih, svinjska rdečica na 5, vrančni prasad, steklina in perotninska kolera pa vsaka na enem.

Iz umobolnice na Studencu pri Ljubljani je pobegnil 36 letni Ivan Stojan. Domnevajo, da je skočil po begu v vodo in utonil.

Kaznovani tihotapei s saharinom. Tihotapei s saharinom, pri katerih so našli mariborski finančni organi 109 kg tega prepovedanega blaga, bodo morali plačati skupno 2.577.209 Din globe.

Mrtvega so našli v noči na 1. maja na Križnem vrhu pri Poljčanah 48 letnega progovnega čuvaja Jurija Martinška. Truplo je našel neki kolesar. Verjetno je, da je šel tisto noč čuvaj pomagat domačim fantom postavljati mlaje, ko pa se je vračal domov, ga je skoro gotovo povozil neki neznani avtomobilist. Nesrečni čuvaj zapuščal 3 mladoletne otroke.

Drznega žeparja je prišla te dni ljubljanska policija na živilskem trgu. Je to 20 letni brezposelni natak Marlenko Slepčević, ki je pri-

šel še z nekaj pajdaši v Ljubljano izvrševati svojo obrt. Kmetice iz ljubljanske okolice, ki hodijo prodajati svoje pridelke v Ljubljano, naj bodo previdne!

Zagonetna smrt 4 letnega otroka. V Planjskem pri Ptujski gori je umrl te dni nenadoma 4letni Srečko Planšček. Zaradi govorice, da je sicer zdrav otrok umrl nasilne smrti, so truplo izkopali in zdravniki so ugotovili, da je imel otrok vso razbito lobanjo. Orožniki so prijeli otrokovo mačeho, 26letno Terezijo Skala zbog suma, da je ona otroka umorila.

Sleparija s kokainom. Dandanes išče mnogo preveč sitih ljudi razvedrila v uživanju raznih mamil, med katerimi sta najbolj znani opij in kokain. Trgovina z mamili pa je prepovedana. To pa izrabljajo tihotapci in sleparji na ta način, da prodajajo presitim lahkoživcem kakšen navaden bel prah (sol itd.) za kokain za težke denarje. Taki slepariji so sedaj prišli na dan tudi v Ljubljani.

Divji lovec ustrelil gozdarja. V nedeljo zjutraj so našli visoko v gozdu nad Planinco pri Lučah 28letnega škofijskega gozdarja Emila Krištofa mrtvega. Ljudje so slišali 4 strele, ki jih je oddal brzkone neznani divji lovec na gozdarja. Dva človeka pa, ki sta bila v bližini, sta opazila maskiranega neznanca, ki je tudi nanju streljal, a ni zadel. Orožniki v Lučah so bili takoj obveščeni o krvavem dogodku.

Ribe bodo prevažali z letalom s Sušaka v Zagreb za čas velesajma v Zagrebu. Prevoz ni posebno drag in zato je čudno, zakaj z letali ne prevažajo morskih rib vedno in to ne samo v Zagreb, ampak tudi v Ljubljano in v druge slovenske kraje.

Ogromen kolač sira je razstavljen na stojnici g. Krambergerja v Mariboru. Kolač tehtal 150 kil. Tako velikega kolača sira še niso izdelali v naši državi. Izdelala ga je sirarna »Zdenka« v Slavoniji, porabila pa je zanj 1750 litrov mleka.

Koliko Ljubljančani zapijejo. V prvih 3 mesecih letošnjega leta so Ljubljančani popili 769 tisoč 125 litrov vina, torej precej več kakor lani ob istem času. Meseca januarja so popili 239.986 litrov, februarja 259.692 litrov (ker je bil predpust), marca meseca pa 269.447 litrov. Ker točijo v Ljubljani liter povprečno po 12 Din, so

Ljubljančani zapili samo v prvih 3 mesecih letošnjega leta skoro 8 in pol milijona dinarjev. Piva pa popijejo Ljubljančani leto za letom manj, ker je predrago: v prvih treh mesecih letos so ga popili le 55.000 litrov v vrednosti pol milijona dinarjev.

Ponesrečen planinec. V nedeljo 5. maja se je na Šmarni gori ponesrečil 19letni knjigovez Mirko Dovič iz Male vasi pri Ježici. Padel je čez neko skalo okoli 10 metrov globoko, da je že nekaj ur potem umrl.

Požar pri Mariboru. V Lobnici je pogorelo gospodarsko poslopje Ivanke Jamnikarjeve. Škodo cenijo na 30.000 Din.

Nevarnega vlomilec Jurija Rekarja so izsledili tezenski orožniki. Pri preiskavi na njegovem domu so našli precej nakradenega blaga, pa tudi nekaj hranilnih knjižic za skupaj 22.000 dinarjev.

Razglas.

Tečaj za pravilno škropljenje hmelja proti peronospori z bakreno-apneno brozgo

V smislu opozorila sr. kmet. odbora v Celju No. 62/1 z dne 17. aprila t. l. razlašamo, da bo 12. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v hmeljniku g. Jošta ob glavni cesti, ki vodi iz Zalca proti Sv. Petru, nasproti gostilne Aubrecht praktični tečaj za pravilno škropljenje hmelja proti peronospori in za pravilno pripravljanje škropiva-brozge ter ravnanja z njo.

Ob tej priliki se bo razmotrivalo tudi o zatiranju drugih nevarnih hmeljnih škodljivcev.

Tečaj se bo vršil v navzočnosti in s sodelovanjem tajnika sr. kmet. odbora, g. sr. kmet referenta Werniga.

O praksi škropljenja proti peronospori in to stvarnih izkušnjah bo na licu mesta predaval g. Martin Jošt, absolvent hmeljarske šole v Zalcu in praktični hmeljar v Gotovljah.

Tečaja naj se udeležijo predvsem izvršilni organi škropljenja onih posestnikov oz. posestniki sami, pri katerih se bo s polovičnim prispevkom sr. kmet. odbora vršilo tečajsko poskusno škropljenje, ki je bilo razlašeno v smislu No. 62/1 z dne 17. aprila t. l. Lahko pa se tečaja udeležijo tudi drugi zanimanci.

Opozorilo naročnikom!

Vse naročnike, ki dolgujejo na naročnini za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem polom, da vsak prizadeji vsaj do konca tega meseca svoj zastanek poravnati. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo žal primorani nadaljnje pošiljanje »Kmetijskega lista« ustaviti.

Čebelarjem. Izšla je nova čebelarska knjiga »Praktični čebelar«, ki jo je spisal g. Donat J. u. g. Obsega 300 strani in 140 slik. Knjiga obravnava vso snov naprednega čebelarstva, ki bo v pouk tako začetniku, kakor tudi izkušenemu čebelarju. Trdno smo prepričani, da bo nova knjiga naše čebelarstvo zelo povzdignila, ker so v njej navedene vse vodilne misli za napredno in uspešno čebelarstvo. V predprodaji, to je do konca meseca junija, velja mehko vezana knjiga Din 35.—, v celo platno vezana pa Din 45.—. Za poštnino je poslani še Din 5.— za vsako posamično poslano knjigo. Znižano ceno hoče Čebelarsko društvo omogočiti, da si knjigo nabavijo tudi revnejši čebelarji. Od meseca junija dalje bo cena znatno višja. Naročite knjigo pri Slov. Čebelarskem društvu ali v Društveni Čebelarni, pa tudi v knjigarnah v Ljubljani, Celju in Mariboru jo lahko dobite. Posebno priporočamo v platno vezano knjigo, ki je res lepe zunanje oblike in zelo trpežna.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Janko Furlan:

Kam — kako — zakaj?

Svoboda — liberté! Nobene odvisnosti več od prednostnih (privilegiranih) plemičev! Popolna razvezanost in svoboda vsem in vsakomur! Človek-poedinec (individue) naj se svobodno razvija in udeležuje in nihče naj ga v tem ne ovira!

Tak je bil klic sproščenih množic. Razvoj stvari pa je kaj kmalu pokazal, da je ta neomejena svoboda vsebovala najpogubnejšo klico novih socialnih krivic, ker je popolnoma potlačila nezlovoljivo resnico, da ni človek kot poedinec vse, marveč, da ima izvestne obveznosti napram sočloveku ali družbi. Po tem načelu popolne svobode se sme in mora poedinec uveljavljati, le če ima za to sposobnosti, in sicer materialne (premoženje, denar) ali duševne (izobrazbo). In če teh nima? — Pomaga naj si kot more in zna ali naj propade!

Torej človek-poedinec in svoboda ali individue in liberalnost sta bili stebrišči novega gospodarskega reda, ki ga zato tudi nazivamo individualistični ali liberalistični in tudi kapitalistični gospodarski red. Kaj nam je ta red izvojeval, vidimo in čutimo na lastni koži, v svojem lastnem gospodarstvu, v svojih dnevnikih bojih in skrbih, v pomanjkanju življenjskih potrebščin, v hiranju mas. Le mogočni in veljavni poedinci, oni, ki morejo in »znajo«, so želi in žanjejo plodove in si kupijo premoženje. Le ti so si podredili vsa razpoložljiva sredstva, od

ročnih sposobnosti do vede (znanosti) ter zgradili orjaške celice, kjer jim sužnjita dva delovna činitelja — človek in stroj.

Ta gospodarski liberalizem je vzporedno z gospodarsko izjavo tudi moralno krizo. Njegova zasnova in cili izključujejo telesni in duševni razvoj človeštva, pred vsem pa ljudskih množic ter s svojim bistvom izpodrivajo vse, kar ono v to nujno potrebuje. Njegovo pojmovanje o resnično pravem, dobrem in lepem vsebuje samo eno »dobroto« — pridobivanje ali izkoriščanje. Ker nas je s svojim vedno jačim uveljavljanjem do skrajnosti oropal in izrul iz nas poslednjo vero v neko socialno pravo in vsak vzpon v življenje, zato med nami taka borba z vsemi mogočimi izumetničenimi sredstvi. Človeštvo je osiromašilo materialno in moralno. Tako nam je lahko jasno, zakaj in odkod ona nezrelost, ki smo se je uvodoma dotaknili.

Kapitalizem je že star pojav in je vršil svojo razdvajalno vlogo že v daljni preteklosti. Prav tako pa je tudi čitljivo, da je bil takratni — poganski — današnjemu modernemu kapitalizmu bistveno soroden. — Vzporedno s tem pa se vrinja vprašanje, če ni mogoče ta pojav neka prirodna nujnost in bi torej bil vsak poskus, da se ga (kapitalizma) iznebimo, zaman. Nedvomno jih je mnogo, ki verujejo v zakon vseh proti vsem, v voljo naravo človeka, v večno medsebojno borbo, ki da je edina gonilna sila napredka. Med ljudmi da ni nobene resnične vezi, ni enakosti teženj, skupnosti, vzajemnosti. In pravijo, da je tako bilo, da je in mora tako tudi ostati.

To je fatalizem ali vera v nespremenljivo

usodo, — vera, ki more zapečatiti vsako preobrazbo in razmah naroda.

Ni, ne sme in ne more biti tako, pa naj nas zamreži še tak obup! Tako dokazuje zgodovina, tako življenje v naravi; tako govore veliki človeški duhovi — geniji, ki so z darom izredne spoznavnosti dokazali, da je nazor o volji naravi napačen. Nagon žene v združitev celo živati, da si morejo lažje priboriti, kar jim treba za življenje — pa naj bi to ne veljalo za človeka, ki je po svoji duševnosti visoko nad njimi? Če bi bilo edino veljavno Hobbesovo načelo (Hobbes je bil filozof) o večni medsebojni borbi človeštva, bi ne mogli govoriti o družini, plemenu, narodu; o menjavanju stvarnih in duhovnih dobrin, o številčni rasti narodov itd. Človeštvo bi se bilo že davno uničilo. V nagonu skrbi za obstanek, ki mu je podrejena vsaka živa stvar, se človeštvo sicer peha in kriči za prehrano in množitvijo, a se brezobzirno ne kolje, ker je v oblasti drugega jačjega zakona — vzajemnosti.

V svoji bolj zreli starosti je veliki nemški mislec Goethe, ko je nekoč opazoval, kako je njegova oba kanarčka, ki sta mu ušla, hranila taščica, dejal: »Če je to krmljenje tuja splošno veljaven zakon narave, potem je rešena marsikatera uganka!« — Kako pa naj si razlagamo primer, ko je neki ubegli kaznjene, ki se je v kazniški obleki potikal po parku, skočil v gorečo hišo, rešil otroka ter ga sam ves opečen, izročil materi! To ni nagon medsebojne borbe, niti nagon skrbi za obstanek, ampak nagon (instinkt) vzajemnosti, ki učinkuje s prirodno silo.

(Dalje prihodnjik.)

Gospodarstvo

Potrebna organizacija

Nedavno se je vršila v Beogradu konferenca zastopnikov industrije olja in proizvajalcev oljnatega semena (lan, konoplja itd.).

Namen konference je bila ustanovitev organizacije, ki bi omogočila, da bi se v naši državi pridelala dovoljna količina oljnatega semena za industrijo olja in še za izvoz, kolikor bi preostalo.

Konferenco je otvoril kmetijski minister Janković, ki je imel daljši govor, v katerem je med drugim naglasil, da mora današnja konferenca podati končni predlog o načinu, ki bo omogočil, da se naša industrija olja v celoti preskrbi s sirovinami, ki se bodo izdelale v naši državi, in ne, kakor dosedaj, kupovale v inozemstvu. Statistični podatki, ki so bili predloženi zastopnikom industrije olja in proizvodnje oljnatega semena, kažejo neverjetne obtežilne številke za organizacijo naše industrije olja in poljedelske proizvodnje. Od leta 1921. pa do danes je naša država uvozila za 529.299.000 Din olja, ki bi se lahko pridelalo v naši državi. V istem času smo uvozili za 753.107.000 Din oljnatih semen, ki bi se tudi lahko pridelala v naši državi. Tako smo dali čisto po nepotrebnem inozemcem skoro 1 milijardo 300 milijonov Din, ki bi lahko ostali v naši državi. Če se razmerje uvoženega semena primerja s številom hektarjev, ki bi pri nas bili potrebni za proizvodnjo tega semena, se vidi, da bi bilo letno lahko 30.000 ha zasajenih z novo rentabilno kulturo, ki bi bila neprimerno plodonosnejša od pšenice in koruze. Industrija olja je dobila v naši državi vso potrebno zaščito pred konkurenco inozemskega olja. Ta zaščita se je naši industriji olja dala zato, da bi se sirovine, ki jih ta industrija predeluje, izdelovale v naši državi. Kmetijski minister je naglasil, da je program sedanje vlade v tem pogledu definitiven in kategoričen: vse sirovine, ki se lahko pridelajo v naši državi, se tudi morajo pridelati v dovoljni količini.

Industrijske zaščite pa ne smejo biti v korist predelavi inozemskih sirovin. Kmetijski minister je nadalje povdaril, da številke brez dvoma obtežujejo in kažejo popolno neorganiziranost v proizvodnji. Treba je izvesti tudi organizacijo poljedelstva. Ta bi morala skrbeti, da bi pridelali vse sirovine, ki so potrebne naši notranji predelavi. Kmetijski minister je nadalje tudi naglašal, da je nelogično, uvažati ravno tako seme ječmena, loj, volno in razne druge kmetijske pridelke, kateri se lahko pridelujejo doma. Radi tega je opeliral na vse navzočne, da mora biti program dela tak, da bo omogočil izvoz najmanj 2000 vagonov v državo, s katerimi imamo pogodbe. Končno je izjavil, da želi naj- ožje sodelovanje z gospodarskimi organizacijami.

Kozjerejsko društvo za Dravsko banovino

Na praznik, dne 25. marca, ob 3. uri popoldne se je vršil v prostorih gostilne Kralj v Mengšu ustanovni občni zbor kozjerejskega društva za Dravsko banovino. Udeležilo se ga je 55 oseb iz vseh krajev. Kako važnega pomena je ustanovitev tega društva podčrta dejstvo, da se je že pred občnim zborom prijavilo nad 150 oseb za pristop v društvo. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, Zupan Ivan iz Mengša, ki je v daljšem govoru razložil namene društva. Občni zbor je pozdravil tudi osebno urednik lista »Rejec malih živali« Inket Alfons, šol. upr., in po naročilu izročil pozdrave društev za rejo malih živali iz Kranja in Trbovelj. V strokovno zasnovanem daljšem predavanju je g. Kristof Franc iz Ljubljane razložil pomen kozjereje za malega človeka in smisel ustanovitve društva za širjenje kozjereje v naši banovini. Po statistiki je v naši banovini 10.290 koz. Sledilo je čitanje odobrenih pravil in se določila članarina na Din 36.— letno. Vpisnina je 5 Din enkrat za vselej. V daljši debati je občni zbor odobril pravilnik, glasom katerega bo društvo oddajalo svojim članom brezplačno prvovrstne koze, dobavljene iz Švice

s pogojem, da vrne prejemnik v teku enega leta mladiča društvu, ki ga pod enakimi pogoji podari zopet naprej. K nabavi živali bo prispevalo tudi ministrstvo v Beogradu in tudi naša kralj. banska uprava v Ljubljani. Na ta način se širi reja in nudi malemu človeku možnost, da pride za mal denar (članarina) do dobre koze mlekarice, ki mu nudi skromne dohodke pri današnjih težkih razmerah. Vpeljana je tudi rodovna knjiga za kozjo živino, knjiga, prva te vrste v Jugoslaviji. Člani društva prejema jo brezplačno svoj strokovni list, v katerem bo objavljen v celoti ves poslovnik.

Sledile so volitve in je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Zupan Ivan, pos., Mengeš; podpredsednik: Zobec Ivan, Sp. Gameljne; tajnik: Inkret Alfons, Šenkov turn; blagajnik: Žun Franc, Mengeš; gospodar: Kavčič Gregor, Mengeš. Odbornika: Hladnik Jakob, sreski ekonom, Kamnik, in Cerar Marija, Domžale. Namestnika: Škofie Franc, Mengeš in Bajde Roza, Tuhinj. Računska preglednika sta: Trobevšek Leopold, Ljubljana in Čepon Ivan, Skofljica. Namestnik rač. preglednikov: Rekar Janez, Kranj.

Sledile so volitve poverjenikov za posamezne okoliše in so bili izvoljeni sledeči: Za okoliš Skofljica in Laverca: Čepon Ivanka, Skofljica 24; Ljubljana-okolica: Trobevšek Leopold, Ljubljana, Medvedova 38; Gameljne, Črnuče, Šmartno: Zobec Ivan, Sp. Gameljne 17, p. St. Vid n. Ljubljano; Kranj z okolico: Rekar Janez, Hrastje 19, p. Kranj; Vodice z okolico: Bida Ivan, Vodice 128 n. Ljublj.; Komenda, Moste: Bigles Kristijan, Moste 9, p. Komenda; Domžale z okolico: Cerar Marija, Domžale, Rojska c. 5; Krašnja z okolico: Narat Janez, Trnovče 18, p. Lukovica; Tuhinj z okolico: Bajde Roza, Laze 22, p. Tuhinj. Za druge kraje se določijo poverjeniki pozneje. Poverjeniki bodo prejeli od odbora vsa obvestila in bodo vsem interesentom na uslugo. Ob 7. uri zvečer je bil zaključen lepo uspeli občni zbor.

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitati tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Agrarna reforma v Dravski banovini

Končno je velika državniška gesta pokojnega našega Kralja od 6. januarja 1929. prekinila vse spekulacije z agrarno reformo in omogočila sklenitev končnega zakona in s tem ureditev vseh različnih vprašanj, brez katerih se ni moglo pristopiti h končni rešitvi. Zakon od 19. junija 1931 o likvidaciji agrarne reforme, spopolnjen z zakonom od 24. junija 1933 ter temu zakonu dodani razni pravilniki so ustvarili trdno podlago za končno rešitev in so od tega časa agrarne oblasti pridno na delu za čimprejšnjo izvedbo te akcije.

Predno se spuščamo v podrobnosti o rezultatih agrarne reforme v naši banovini, je radi lažjega razumevanja potrebno navesti nekoliko statističnih podatkov o grupaciji raznih kultur v naši banovini kakor tudi o razmerju zemljišč in površin veleposestev napram splošnim površinam enakih kultur.

Dravska banovina meri v celi svoji površini 1.619.700 ha. Ta površina se deli na 310.962 ha orane zemlje, 11.130 ha vrtov, 257.847 ha travnikov, 198.416 ha pašnikov, 23.882 ha vinogradov in 20.792 ha sadovnjakov. Gozdna površina meri okroglo 680.000 ha. Preostala površina z okroglo 116.670 ha odpade na neploden svet, jezera, močvirja, reke itd. Iz tega sledi, da niti polovica površine naše banovine ne pride v poštev za agrarno produkcijo in da znaša samo gozdna površina čez 40 od sto celokupne površine.

Nas zanima v prvi vrsti razmerje med površino obdelovalne zemlje celokupne banovine in površino obdelovalne zemlje vseh naših veleposestev. V vsej naši banovini imamo 624.613 ha obdelovalne zemlje (pašniška površina ni všteta), dočim imajo vsa veleposestva skupno samo 27.029 ha obdelovalne zemlje. Izraženo v odstotkih znaša površina obdelovalne zemlje vseh 77 veleposestev komaj 4-4% zemlje iste kulture vse naše banovine. To razmerje postane pa še slabše, kao upoštevamo, da se ima 10 veleposestev v Prekmurju od teh 27.029 ha celih 10.779 ha, tako da odpade na preostalih 67 veleposestev banovine brez Prekmurja komaj 16.250 ha. Kako je torej revna naša banovina na agraru in kako je mogla agrarna reforma pri najboljši volji zelo malo ustreči potrebi našega ljudstva, je dovolj razvidno iz teh števil.

Za agrarno reformo je torej prišla v poštev samo površina 27.029 ha. In še ta ne v celoti, ker zakon določa, da se vsakemu veleposestvu mora pustiti na prosto uživanje takozvani maksimum 75 ha obdelovalne zemlje. To pomeni, da je s to določitvijo odtegnjeno in izvzeto od agrarne reforme celih 5775 ha (77 veleposestev po 75 ha) tako, da se že s tem skrči razpoložljiva zemlja na 21.254 ha. Tudi ta odtegljaj gre na škodo krajev izven Prekmurja, ker je v Prekmurju samo 10 veleposestev in torej odpade od tamkaj se nahajajočih 10.779 ha obdelovalne zemlje veleposestev samo 750 ha, na naših 67 veleposestev in od na ta posestva odpadajoče površine 16.250 ha pa celih 5025 ha. To pomeni, da je agrarna reforma v banovini brez Prekmurja mogla računati samo s površino 11.225 ha. Čelo

od te malenkostne površine se je moralo do izida zakona o likvidaciji puščati veleposestvom večje ali manjše površine iz naslova šumskih in industrijskih deputatov za stalne šumske ali industrijske nameščence. V svrhu likvidacije različnih patronatov bi se bila morala vsaj delno tudi uporabiti obdelovalna zemlja. Ako bi se bilo moglo in hotelo ustreči vsem tem zahtevam in ponekod potrebam, bi za agrarne svrhe sploh ne imeli zemlje na razpolago. Na srečo je novi zakon o likvidaciji določil, da se sicer lahko pusti veleposestnikom šumske in industrijske deputate kakor tudi vinskičarske, vendar se te površine morajo všteti v maksimum. To pomeni, da se veleposestvu sme pustiti samo 75 ha obdelovalne zemlje, v kateri površini morajo biti všteti tudi deputati, ako jih potrebuje.

Posebno poglavje so tvorili takozvani supermaksimumi, to so površine obdelovalne zemlje, ki se je pustila veleposestvom zaradi vzdrževanja posebnih splošno koristnih in potrebnih gospodarskih institucij, kakor so žrebčarne in kobilarne, vzgajališča plemenske živine, semenogojne postaje itd. Te supermaksimume so predvideli že prejšnji zakoni in se je res tudi v naši banovini bilo pustilo iz tega naslova na 22 veleposestev zemlje čez normalni maksimum. Ko je pa leta 1932. prišla komisija strokovnjakov in na licu mesta pregledala te gospodarske institucije, je prišla do prepričanja, da od vseh 22 veleposestev ima samo eno edino veleposestvo pogoje in res potrebo, da se mu pusti supermaksimum. Zbog tega so bili ti supermaksimumi ukinjeni povsod, razven na enem veleposestvu.

Razno

Razpokane roke

V naši koži se nahaja lojnica; to so jamice, kjer se zlija loj, ki napravi našo kožo mehko. Kjer pa ni v koži dovolj maščobe, koža poka.

Premalo loja dobiva koža ali vsled različnih bolezni ali pa iz zunanjih vzrokov: bivanje na oetrem zraku, pranje, huda suha gorkota itd.

Razpoke v koži pa preprečimo, če si večkrat na dan, posebno pa zvečer, roke dobro natremo z oljem ali pa s čisto svinjsko ali kurjo mastjo. Najboljše je dobro olje, ki se v kožo tudi najraje vpije. Roke pa si moramo pred mazanjem dobro očistiti, na namazane roke pa si nataknemo rokavice, da si v postelji ne obrišemo masti z rok z odejo.

Kazni za nezanesljive dolžnike

Dandanes imamo skoro po vseh državah organizacije upnikov, ki znajo prav krepko braniti svoje koristi, imamo pa tudi že organizacije dolžnikov. Samo v Angliji dolžniki še niso organizirani, čeprav so kazni za nezanesljive dolžnike tam jako stroge. Lani n. pr. so zaprli v Angliji 25.000 dolžnikov, ki niso plačali svojih dolgov, na Škotskem pa je bilo takih dolžnikov vedno manj.

S križem na rami po svetu

Te dni so v Lurdu, na znameniti božji poti, slovesno zaključili sveto leto. Teh slavnosti se je udeležil tudi neki Bavarec, ki je prišel tja peš s težkim križem na ramah. Mož roma s tem križem na rami že 2 leti po svetu od ene do druge božje poti in je bil tudi že v Jeruzalemu in v Rimu.

Vickers-Armstrong

Med največje tvornice orožja na svetu spada velika orožarna »Vickers & Armstrong« v Angliji. To ogromno podjetje »dela« s kapitalom 5 milijard dinarjev in izdeluje orožje vseh vrst, kar ga potrebujejo moderne armade.

Te dni so imeli delničarji tega ogromnega podjetja svoj letni občni zbor, na katerem je padlo nekaj prav zanimivih pojasnil o delovanju te tvornice.

Vodstvu tvornice so očitali pred vsem, da ne izdeluje topov, letal, tankov in municije samo za Anglijo in njene kolonije, ampak tudi za dežele, s katerimi bi utegnili Anglija biti zapletena danes ali jutri v vojno, kar bi imelo za posledico, da bi streljali sovražniki na angleškega vojaka z izvrstnim angleškim orožjem. Predsednik podjetja je na ta očitek odgovoril, da prodaja trdka vse orožje pod strogim nadzorstvom angleške vlade in samo z njenim dovoljenjem. Tu pa je vstal stari borec major Marston in rekel: »Jaz sem bivši vojak in sem se v svetovni vojni boril pred Carigradom. Tam so angleške bombe in granate ubijale naše vojake in krvne bratce«

Takih slučajev o prodaji orožja neprijateljskim državam so našli razni govorniki še več, kar je dokaz, da kapital ne pozna nobene domovine, ampak pozna samo svoj dobiček za vsako ceno.

Dobički tega podjetja pa morajo biti ogromni. Saj je tam zaposlenih nad 30.000 delavcev in taka delavska armada že nekaj zasluži, ne toliko za sebe, kakor za — druge!

Avtomobili v Vatikanu

V nobeni državi na svetu ni toliko avtomobilov kakor jih je v papeževi. Papeževa država »Citta di Vaticano«, kakor se uradno imenuje, šteje 993 prebivalcev, a avtomobilov ima 250! Papežev šofer Angelo Stoppo pripoveduje, da je papež dobil vse te avtomobile v dar. Njegov ose-

ni avtomobil, s katerim se najraje vozi, je prevlečen znotraj z rdečo svilo. Ima samo en sedež, poleg sedeža pa je še mala klopica za papeževga tajnika, ki ga vedno in povsod spremlja. Papež bi se prav rad hitro vozil, a to ni mogoče, ker meri najdaljša cesta v vatikanskem vrtu komaj 5 kilometrov. Najdaljša proga, ki jo je papež prevozil doslej, je merila 14 kilometrov; tako daleč pa se je vozil takrat, ko se je peljal blagosloviti svoje letovišče. Po vatikanskih vrtovih pa se vozi navadno od ene do dveh popoldne. Ta čas je vstop v vatikanske vrtove prepovedan.

Po svetu

Volitve na Češkem. Državnozbornske volitve bodo imele 19. maja tudi na Češkem. Kandidatskih list je prijavljenih 14. Agrarci upajo na dobre uspehe.

Velik požar je uničil v kitajskem mestu Hankovu nad 3000 hiš.

80.000 delavcem-inozemcem je od novembra lanskega leta dalje odvzela francoska vlada dovoljenja za prebivanje in delo v Franciji.

Prepoved katoliških listov v Berlinu. Nemška vlada je prepovedala več katoliških listov v Berlinu; med temi se nahaja tudi glasilo katoliškega škofa v Berlinu.

Upor na Filipinih, ki so ga izzvali nezadovoljni domačini, so ameriške čete v nekaj dneh zatrle.

Smrtna kazen za otroke. V Rusiji živi silno mnogo mladoletnikov brez varstva in nadzorstva na cesti. Tem otrokom pravijo »bezprizorniki«. Ta mladina je seveda silno pokvarjena in živi samo od tatvin in vlovov. Da zločine omeji, se je ruska vlada odločila, da vpelje smrtno kazen tudi za otroke in res je bilo precej takih mladoletnikov že obsojenih na smrt.

400 milijonov šilingov za javna dela ali skoro 4 milijarde dinarjev je določila avstrijska vlada. Zaposliti upajo pri teh delih nad 100.000 brezposelnih.

Naseljevanje v Nemčiji. Nemčija je jako gosto naseljena, a kljub temu se nahaja v Nemčiji še mnogo močvirnatih svetov, ki bi se dal pridobiti za kmetijstvo. Tudi ob morski obali je takega sveta dovolj. Zato hoče nemška vlada dati ves ta svet izboljšati v 10 letih, in upa tam naseliti do 50.000 kmetijskih rodbin.

Plemenit dar. Pokojni slovenski pisatelj in zgodovinar preč. g. župnik Ivan Vrhovnik je zapustil svojo bogato knjižnico v svoji oporoki licejski (vseučiliški) knjižnici v Ljubljani.

Nemška mornarica pa šteje 9 velikih ladij, 8 križark, 12 torpedovk, 20 minonoscev, 26 podmornic in 28 manjših ladij — vse najmodernejšega tipa.

Nekaj za gospodinje

Vrednost solate

Vrednost zelene solate in zelenega sočivja sploh za naše zdravje je dandanes splošno priznana. Nobena priloga k toplim in k mrzlim mesnim jedem in tudi k različnim močnim jedem ni tako prijetna zlasti ob vročih dneh kakor dobro pripravljena solata. Mi vsi vemo iz izkušnje, da v vročini nimamo posebnega teka; če pa pride na mizo zelena solata, nam kosilo ali večerja takoj diši, še predno kaj pokusimo. Če pogled na zelenjavo nam namreč oživi tek, ker začne želodec takoj izločevati prebavne sokove. To je pa za prebavo velike važnosti.

Solata pa pripravljamo z oljem. Olje pa je najboljša in najbolj prebavljiva mast, ki jo tudi polni potrebujemo.

Tretja korist solate obstoji v tem, da ima v sebi različne rudninske snovi (sol), ki ugodno vplivajo na sestavo krvi.

Solata pa je tudi jako bogata vitaminov, t. j.

tislih snovi, brez katerih človek oboli na raznih boleznih. Teh bolezni se obvarujemo v značni meri, če uživamo zeleno surovo solato.

Poleg olja rabimo za pripravo solate tudi lahke, z vodo razredčen ješih. Kdor pa ješih ne prenese, naj rabi citrono. Slana pa naj bo solata bolj malo. Ni pa dobro solate poprati, čeprav je to v mnogih krajih običajno.

Solata je torej izvrstno hranivo, in bi jo morali uživati veliko več, kakor jo navedno.

Poleg navadne berivke se da pripraviti kot solata tudi redkvice, ki danes ni znana samo po mestih, ampak tudi na deželi.

Redkvice imamo pri nas dve vrsti, rdečo in belo. Za salato je bela redkvice boljše. Belo redkvice ostrgaj, operi in jo zreži kakor kumare na ribežnu. Narezano redkvico duši na surovem maslu, a ne predolgo, da ne razpade, in jo osoli in potresi nekoliko z moko. Tudi nekaj mladega redkvičnega perja operi in zreži in duši nekoliko minut. Tako pripravljena redkvice je izvrsten dodatek k jajcem za postne jedi.

Še boljše pa je črna redkev, ki jo imamo povsod dovolj. Črno redkev olup, nareži kakor kumare, osoli in pusti stati 1 uro. Nato vodo ocedi, polij redkev z ješihom (s citronovim sokom) in oljem in potresi s česnikom. Ni pa redkve treba ravno ocediti. Če je pa ne ocediš, potem polij narezano redkev z »marinado«, ki jo narediš iz 1 ali 2 rumenjakov, 2 do 4 žlice kisle smetane, 1 žlice ješih, nekaj gorčice (ženofa) in iz drobno sesekljanega češenjčka (šnitliha).

Prav znana rastlina pri nas je tudi travniška kislica. Iz te se da pripraviti prav okusna juha. Kislico očisti in operi in jo drobno seseklja. Potem napravi svetlo prežganje, v to pa vrzi nekaj drobno narezane čebule in pripravljeno kislico. To nekaj časa duši, potem pa zalij s toliko vode, kolikor je je treba za juho. Ta naj vre pol ure. Dodaj tudi poper in soli. Predno neseš to juho na mizo, primešaj še eno osminko litra kisle smetane.

Radio

Nedelja, 12. maja: 7.30: Tolmačenje uredbe o prevažanju čebel na pašo (prof. Verbič Josip). — 9.00: Versko predavanje (p. dr. Roman Tominec). — 10.00: S Šmarne gore na Kongresni trg (reportaža odkritja spominske plošče župniku Aljažu na Šmarni gori).

Ponedeljek, 13. maja: 18.20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 14. maja: 11.00: Iz ptičjih gnezd (Viljem Kus). — 18.00: Pomladansko jutro v gozdu (Vladimir Kapus).

Sreda, 15. maja: 18.20: Pogovor s poslušalec. — 19.00: Za božjo voljo! (Kmečki trio).

Petek, 17. maja: 18.20: Glasbila in njih uporaba (prof. L. M. Škerjanc).

Sobota, dne 18. maja: 19.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

12. maja: v Zagorju ob Savi, Koprivniku, Vel. Loki pri Temenici, Lembergu, Planini, Slov. gradu, Teharjih.

13. maja: v Gradcu.

14. maja: v Dol. Lendavi.

16. maja: v Lukovcu, Studencu pri Krškem, Moravčah, Kočevski Reki, Srednji vasi, Krki, Gor. Sušici, Cnurku, Soseski, Vojniku, Razkrižju pri Ljutomeru, Pilštanju, Turnišču.

17. maja: v Ljutomeru.

18. maja: v Trzinu.

Valute

1 ameriški dolar	Din 43'80
1 nemška marka	Din 17'56
1 švicarski frank	Din 14'21
1 angleški funt	Din 212'50
1 francoski frank	Din 2'90
1 češkoslovaška krona	Din 1'84
1 italijanska lira	Din 3'64

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetsem listu“! —
Cena malim oglasom je samo 1 dinar za besedo.

Najboljšo *modro* *galico*

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je zjamčeno 98—99% in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja

**Kmetijska družba
v Ljubljani**

Kmetje in kmetice!

Kupujte svoje potrebščine samo pri trdkah, ki nudijo svoje blago v „Kmetsem listu“!

EKONOM

V. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-86

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadije, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilakega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarno „Illovač“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetje,

kupujte
blago pri trdkah, ki
nudijo svoje blago v
„Kmetsem listu“!

Posnemalnike, brzoparilnike

na obročna odplačila pri

„TEHNA“, Ljubljana
Mestni trg 25. — Sprejemno potnike!

Moko, koruzo, oves, riž, kavo, olje vseh vrst semena kakor ostalo špecerijsko blago

Zaloga stavbnega materiala kakor: cementa, strešne in zidne opeke od priznane tovarne Bohu, lepenke, žebeljev, betonskega železa, apna ter vseh v zidarsko stroko spadajočih predmetov

Velika izbira vseh vrst manufakturnega blaga po najugodnejših cenah nudi znana vpeljana trgovina

A. Jeglič

POLEG KOLODVORA V LESCAH PRI BLEDU

Zaloga vsakovrstnih umetnih gnojil z navodili prezplačnol

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. // **POSJILA** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. // **OSKRBUJE**: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **PRESKRBUJE**: Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. // **BLAGAJNISKE URE**: Ob delavnih od 8—12 $\frac{1}{2}$, in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000—**

Rezerve: **Din 1.300.000—**